

INVESTERINGSPOLICY

Antagen av kommunfullmäktige den 9 november 2011, § 226.

1. Vad är en investering?

Med investering avses anskaffning av tillgångar för stadigvarande bruk eller innehav. Anläggningstillgångar kan vara immateriella, materiella eller finansiella. Som investering redovisas anskaffningar som beräknas ha en nyttjandeperiod överstigande tre år samtidigt som anskaffningsvärdet överstiger $\frac{1}{2}$ prisbasbelopp.

En förutsättning för att en anskaffning ska vara en anläggningstillgång är att kommunen har kontroll över tillgången och att det är sannolikt att den medför ekonomiska fördelar eller att den medför framtida servicepotential.

Utgifter för reparation och underhåll av en materiell anläggningstillgång som syftar till att vidmakthålla eller återställa tillgångens egenskaper ska redovisas som en kostnad i den period de uppkommer.

Vid tveksamheter om vad som är en investering och inte, finns tillämpningsanvisningar i kommunens ekonomihandbok och kvarstår tveksamheten ska kommunens centrala ekonomiavdelning kontaktas.

2. Övergripande principer

2.1 Allmänt

Beslut om och genomförande av investeringar ska ske på ett sätt som överensstämmer med den av kommunfullmäktige beslutade visionen samt målen för kommunen som t ex kommunfullmäktiges styrkort, tvärssektoriella program för miljö, integration m fl.

2.2 Ekonomi

Investeringarnas sammanlagda omfattning styrs ytterst av de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställer för varje mandatperiod.

Större investeringar innebär både ett kort- och långsiktigt stort ekonomiskt åtagande samtidigt som de ger verksamhetsmässiga fördelar. En gjord investering är ofta mycket svår att avyttra med gott ekonomiskt resultat. Därför ska:

- Besluten vara väl underbyggda där olika handlingsalternativ belyses. Dessa kan variera från fall till fall men exempel kan vara att reinvestera i befintliga anläggningar istället för nyinvesteringar, hyres-alternativ, samordning som leder till lägre framtida driftskostnader etc.

- Risken för negativa ekonomiska avvikelser för byggprojektet ska förebyggas genom ett upphandlingsförfarande som reducerar riskerna där så är möjligt och lämpligt.

Underhållsnivåer ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå så att kapitalförstöring undviks. Det är inte tillåtet att eftersätta underhåll så att nya investeringar blir nödvändiga.

Grundprincipen är att en investering bedöms och prioriteras utifrån de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter som den beräknas ge upphov till under sin nyttjandetid. Kostnaderna för investeringen i form av avskrivning och ränta samt drift och underhåll prioriteras, i förekommande fall efter avräkning mot intäkter, mot andra ekonomiska engagemang inom respektive nämnds/verksamhets ekonomiska ramar.

2.3 Strategiska investeringar

Vissa investeringar bedöms vara av strategisk betydelse. Med investeringar av strategisk betydelse avses investeringar som långsiktigt påverkar organisation och/eller verksamhetens inriktning. Investeringar vars beräknade utgifter överstiger 1 000 prisbasbelopp blir automatiskt strategiska på grund av den ekonomiska belastningen. Även mindre investeringar kan vara strategiska om de långsiktiga effekterna är av väsentligt större vikt än vad som svarar mot den beloppsmässiga omfattningen av investeringen. Det kan bl.a. vara att driftkostnaderna för investeringen är omfattande, att det innebär en stor miljöpåverkan (positiv eller negativ) osv. Kraven på underlag för beslut och uppföljningen är mer omfattande för de strategiska investeringarna.

3. Investeringsplanering

3.1 Investeringar i lokaler/anläggningar

Lokalresursplaneringen ska vara knuten till den årliga verksamhetsplaneringen och budgetprocessen. Beslut om verksamhetsplanerna tas i respektive nämnd i samband med budgetarbetet. Utifrån sin planering om behov av lokalytor upprättar varje förvaltning ett lokalprogram på kort (1-3 år) och lång sikt (4-10 år).

Programmen upprättas nämnds vis och ska omfatta all verksamhet som har behov av lokaler. Programmen revideras och rullas fram ett år i samband med den årliga verksamhetsplaneringen. Programmen upprättas och revideras av verksamhetsansvarig nämnd i samråd med tekniska nämnden. Planeringen samordnas i kommunens lokalförsörjningsgrupp som upprättar en samlad lokalförsörjningsplan för kommande 3-års period. Denna plan utgör grunden för nämndernas investeringar i lokaler som läggs fram i samband med flerårsplanen.

Planen ingår som en del i underlaget för kommunens flerårsplan. Avstämning och eventuell revidering av investeringsplanen sker i anslutning till arbetet med verksamhetsplan och internbudget senare under året.

3.2 Exploateringsverksamhet

Planeringen för nya områden för bostäder och industri-/affärsverksamhet sker fortlöpande under tekniska nämndens ansvar. Planeringen läggs till grund för en plan för exploateringsverksamheten under kommande 3-årsperiod, vilken i sin tur ingår som en del i underlaget för kommunens flerårsplan. I investeringsplanen anges investeringar i anläggningar som kvarstår i kommunens ägo.

Avstämning och eventuell revidering av planen sker i anslutning till arbetet med verksamhetsplan och internbudget senare under året.

3.3 Övriga investeringar

En investeringsplan för närmaste 3-årsperiod tas fram av respektive nämnd som en del av underlaget för den årliga flerårsplanen. Avstämning och eventuell revidering av planen sker i anslutning till arbetet med verksamhetsplan och internbudget senare under året.

3.4 Allmänt om investeringsverksamheten

Större investeringsprojekt specificeras i investeringsbudgeten. För mindre anläggningar samt inventarier m.m. gäller att en samlad redovisning kan ske och budgeten anger ramarna för investeringsverksamheten under året.

I den för respektive år budgeterade investeringsverksamheten ska även ingå investeringar, som avses finansieras genom leasing. Finansiell leasing beslutas av kommunens internbank enligt kommunens finanspolicy.

Generellt gäller att respektive nämnd ansvarar för att samtliga driftskostnader för investeringarna kan finansieras inom nämndens budget.

4. Beslut om och genomförande av investeringar

4.1 Beslut om investeringar

Beslut om investeringar tas i flera steg. Ramarna för investeringsverksamheten under en treårsperiod anges i flerårsplanen, som beslutas av kommunfullmäktige.

Detaljeringsgraden i kommunfullmäktiges underlag är att särredovisa investeringar över 250 prisbasbelopp och samtliga strategiska investeringar. Med flerårsplanen som grund utarbetar respektive nämnd fram en investeringsbudget (med i allmänhet ökad detaljeringsgrad) för följande år. Investeringsbudgeten fastställs sedan av kommunstyrelsen om investeringsramen inte överskrider, i annat fall av kommunfullmäktige.

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar i form av aktier och andelar ska alltid beslutas av kommunfullmäktige.

Investeringarna budgeteras i den nämnd vars verksamhet skall ta investeringen i bruk och ansvarar för att rapportering sker enligt punkt 4.4 och 4.5 nedan.

4.2 Beslutsunderlag

Som underlag för beslut såväl i kommunfullmäktige som i nämnderna ska, förutom syfte och mål med investeringen, finnas en noggrant framtagen investeringskalkyl, omfattande såväl investeringsutgifter som framtida driftkostnader/intäkter. Till kommunfullmäktige gäller kravet för de investeringar som särredovisas (250 prisbasbelopp eller strategiska). För de strategiska investeringarna ska underlagen för beslutet vara mer omfattande. Exempelvis ska lokalbehovet på lång sikt säkerställas vid nybyggnation av en skola vilket innefattar demografi, befolkningsutveckling, konkurrenssituation mm.

4.3 Igångsättning av en investering

Innan budgeterade medel tas i anspråk krävs särskilt beslut för varje enskilt projekt eller i vissa fall grupper av projekt. Beslut tas i normala fall av verksamhetsansvarig nämnd (undantag, se nedan) eller av enskild tjänsteman på delegation av nämnden.

Beslut om investeringar i verksamhetslokaler tas dock av tekniska nämnden på beställning av den nämnd som avser att nyttja lokalerna. Som underlag för beslutet skall finnas en överenskommelse (preliminärt internhyreskontrakt) med beställande nämnd. Kostnaderna för lokalerna i form av intern hyra ska täckas inom beställande nämnds budget.

Vid investeringar i bygg- och markanläggningar tas principbeslut i allmänhet innan detaljprojektering sker. När detaljprojekteringen genomförts tas beslut om igångsättning av respektive nämnd/tjänsteman 1).

4.4 Förändrade förutsättningar för investeringen

I särskilda fall erfordras åter ett beslut av kommunfullmäktige. Exempel härpå kan vara investeringar, där förutsättningarna för projektet på något sätt bedöms som oklara. Särskild notering görs i sådana fall i verksamhetsplanen/budgeten. Även om särskild notering inte gjorts, ska större investeringsprojekt föras fram för ny prövning i de fall förutsättningarna för investeringen blivit kraftigt förändrade.

4.5 Avvikelser från investeringsbeslut

Om utgifterna för en investering beräknas överstiga gällande budget med mer än 10 % och avvikelserna inte kan kompenseras med besparingar inom andra projekt inom nämndens investeringsbudget, ska projektet överlämnas till kommunstyrelsen för prövning. För mindre projekt (under 250 prisbasbelopp) gäller att projektet ska överlämnas för prövning till kommunstyrelsen om utgifterna överstiger budget med mer än 10 prisbasbelopp. Nämnderna kan fastställa rutiner som har högre krav för återrapporteringen till den egna nämnden.

Om förslag uppkommer om att genomföra investeringsprojekt, som inte är upptaget i gällande budget, ska projektet överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.

5. Redovisningen av investeringar

Redovisning sker enligt gällande redovisningsprinciper (se bl.a. regler för anläggningstillgångar och avskrivningar). När en investering är klar att tas i bruk, sker aktivering, dvs. den redovisade utgiften förs över till anläggningstillgångar i balansräkningen och börjar skrivas av.

Vid pågående anläggningstillgångar ska ränta som hänför sig till produktionstiden läggas till anskaffningsvärdet om beräknad produktionstid över-

1) Om projekteringen inte innebär väsentliga beloppsmässiga eller andra ändringar bör igångsättningsbeslutet kunna ses som verkställighetsbeslut, vilket kan tas av enskild tjänsteman på delegation

stiger ett år och nettoutgiften för anläggningen uppgår till minst 250 prisbasbelopp. Detta under förutsättning att kraven i Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation nr 15.1 ”Redovisning av lånekostnader” uppfylls.

Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandetid ska skrivas av systematiskt under denna period. Avskrivning sker fr.o.m. den månad då anläggningen/investeringen tas i bruk. Nominell rak metod används för beräkning av avskrivningar på samtliga anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod. Som vägledning används de förslag på avskrivningstider som RKR presenterat i skriften ”avskrivningstider” samt en bedömning av kommunens hittillsvarande nyttjandetider på olika anläggningar. Kommunstyrelsen fastställer ”*Uddevalle kommuns avskrivnings-/nyttjandetider*”.

Intern ränta beräknas månadsvis på det vid månadens ingång bokförda restvärdet för respektive objekt. Internräntesatsen bestäms årsvis i samband med fastställandet av flerårsplanen och gäller utan undantag för all skattefinansierad verksamhet. För avgiftsfinansierad verksamhet gäller särskild räntesats.

Avskrivning och intern ränta, i internredovisningen benämnda kapitalkostnader, redovisas löpande, tillsammans med intäkter samt kostnader för drift och underhåll, på den verksamhet, som respektive anläggning/investering är hänförlig till.

6. Uppföljning av investeringsprojekt

När ett investeringsprojekt är slutfört sker slutredovisning, innehållande bl.a. en efterkalkyl vilket görs snarast möjligt efter slutförandet. Det kan i vissa fall förekomma att vissa mindre utgifter kvarstår. Detta kan hanteras så att ett belopp för beräknade återstående utgifter läggs in i efterkalkylen.

För de strategiska investeringarna krävs ytterligare en redovisning där investeringens syfte/mål samt driftskostnader ska göras. Detta skall ske senast två år efter drifttagandet.

Rapportering sker till den instans som tagit beslutet om investeringen. Då investering sker på beställning från annan nämnd, lämnas slutredovisning också till beställaren.

Slutredovisning beträffande inventarier och vissa mindre investeringar (max 250 prisbasbelopp) i övrigt ingår som en del i redovisningen av års- och delårsbokslut.

7. Avyttringar av materiell anläggningstillgång 1)

Vid alla avyttringar till extern part utanför kommunkoncernen gäller affärsmässighet, dvs. bästa möjliga ekonomiska resultat ska eftersträvas

7.1 Avyttring av fastighet/och eller byggnad

Beslut om försäljning av fastighet ska fattas av kommunfullmäktige eller nämnd enligt delegation.

Realisationsvinst/realisationsförlust som uppkommer vid en försäljning ska redovisas och rapporteras i enlighet med kommunens styrprinciper.

7.2 Avyttring och utrantering av övrig materiell anläggningstillgång

Beslut om försäljning och utrantering av övrig materiell anläggningstillgång fattas av nämnden eller av tjänsteman på delegation. Gåva i form av övrig materiell anläggningstillgång likställs i detta fall med försäljning.

Om inventarier mm inte längre bidrar till att upprätthålla servicenivån i verksamheten eller på annat sätt inte behövs längre, skall en återanvändning inom kommunens andra verksamheter/enheter vara huvudalternativet. I annat fall skall försäljning eller utrantering av göras.

Överstiger försäljningsvärdet 1 prisbasbelopp krävs anbudsförfarande. Beslut om försäljning av egendom fattas av nämnden eller av tjänsteman på delegation. Finns delegation skall beslut anmälas till nämnden.

Intern försäljning/överlåtelse inom kommunen av övriga materiella anläggningstillgångar, exempelvis inventarier, ska alltid ske till aktuellt bokfört värde (restvärde vid överlåtelsetillfället).

1)Se vidare bestämmelser UaFS 13/2006 Bestämmelser för försäljning av kommunal lös egendom. Reglerar bl.a. gåvor till föreningar m.m.

Beloppstabell 2011 års prisbasbelopp:

<u>Antal prisbasbelopp</u>	<u>Totalt värde</u>
1	42 800 kronor
10	428 000 kronor
250	10 700 000 kronor
1 000	42 800 000 kronor

Bilaga - Principskiss över bedömningar kring anskaffning av en anläggningstillgång.